

Total number of pages - 16

CODE : 35T EDUC
(EN/AS/BN/BD)

2025

EDUCATION

Full Marks : 100

Pass Marks : 30

Time : Three hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

Q. No. 1 carries 1 mark each $1 \times 12 = 12$

Q. No. 2 carries 2 marks each $2 \times 12 = 24$

Q. No. 3 carries 4 marks each $4 \times 10 = 40$

Q. No. 4 carries 6 marks each $6 \times 4 = 24$

Total = 100

1. Answer the following questions : (any twelve)

$1 \times 12 = 12$

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া : (যিকোনো বাবটা)

নিম্নোক্ত প্রশ্নগুলির উত্তৰ দাও : (যে-কোনো বাবোটি)

গাহায়াব হোনায় সোনায়ফোরনি ফিননায় হো : (জায়ত্বিজ্ঞায়া মোনজিনৈ)

• Fill in the blanks :

খালী ঠাই পূৰণ কৰা :

শূন্যস্থান পূৰণ কৰো :

লাদাৰ্জা জায়গা আৰু খালাম :

(a) The Indira Gandhi National Open University was established in _____.

ইন্দিৰা গান্ধী ৰাষ্ট্ৰীয় মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয় _____ চনত প্রতিষ্ঠা কৰা হৈছিল।

ইন্দিৰা গান্ধী ৰাষ্ট্ৰীয় মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয় _____ সালে প্রতিষ্ঠা কৰা হয়েছিল।

ইন্দিৰা গান্ধী হাদৱারি উদাৰ মুলুগসোলোসালিখৌ _____ মায়থাইয়াব গায়সননায় জাদোমোন।

(b) On the basis of the recommendation of _____ Commission Government of Assam decided to change some high schools into multipurpose school.

আয়োগৰ পৰামৰ্শৰ ভিত্তিত অসমত বহুমুখী মাধ্যমিক বিদ্যালয়সমূহ প্রতিষ্ঠা কৰা হৈছিল।

আয়োগেৰ পৰামৰ্শৰ ভিত্তিতে অসমে বহুমুখী মাধ্যমিক বিদ্যালয়গুলি প্রতিষ্ঠা কৰা হয়েছিল।

আয়'গনি ফোৰমায়থি বিথায়াব আসামাৰ আং মোখাঙ্গারি গেজেৱারি ফৰায়সালিফোৰখৌ গায়সননায় জাদোমোন।

(c) Prior to _____ secondary education in Assam was controlled by the Gauhati University and Government of Assam.

চনৰ আগলৈকে অসমৰ মাধ্যমিক শিক্ষা গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় আৰু অসম চৰকাৰৰ নিয়ন্ত্ৰণ কৰিছিল।

সালেৰ পূৰ্বে অসমেৰ মাধ্যমিক শিক্ষা গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় এবং অসম সরকাৰ নিয়ন্ত্ৰণ কৰেছিল।

মায়থাইনি সিগাংসিম আসামনি গেজেৱারি সোলোঁথাই গুৱাহাটী ভূম ফৰায়সালি আৰো আসাম সরকাৰা সামলায়দোমোন।

(d) The concept of correspondence education was first introduced by _____ in 1840.

পত্ৰযোগে শিক্ষাৰ ধাৰণাটো প্ৰথম _____ ১৮৪০ চনত প্ৰৱৰ্তন কৰিছিল।

পত্ৰযোগে শিক্ষাৰ ধাৰণাটি প্ৰথম _____ ১৮৪০ সালে প্ৰৱৰ্তন কৰেছিল।

দৈথাইয়াৱি সোলোঁথাইনি সানদাংথাইখৌ সিগাঁ _____ আ 1840 মায়থাইয়াব বাহায় জেনগোদোমোন।

(e) The name of the largest Open University of the world is _____.

বিশ্বৰ সৰ্ববৃহৎ মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়খনৰ নাম হৈছে _____।

বিশ্বেৰ সৰ্ববৃহৎ মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়েৰ নাম হল _____।

বুহুমনি দেৱসিন উদাৰ মুলুগসোলোসালিনি মুড়া জাদো _____।

(f) World Environment Day is celebrated on _____.

বিশ্ব পৰিবেশ দিবস _____ তাৰিখে উদ্যাপন কৰা হয়।

বিশ্ব পৰিবেশ দিবস _____ তাৰিখে উদ্যাপন কৰা হয়।

মুলুগনাৰ আৰহাবা সান _____ আলাৰাব ফালিনায় জায়ো।

(g) Ivan Pavlov was a Russian Physiologist and _____.

আইভান পেভলভ এজন বাছিয়াৰ শাৰীৰতত্ত্ববিদ তথা _____ আছিল।

আইভান প্যাভলভ একজন রাশিয়াৰ শাৰীৰতত্ত্ববিদ তথা _____ ছিলেন।

আইভান পেভলভআ সাসে রাসিয়ানি সোলৈৰ সানথাঁগিৱি আৰো _____ মোন।

- (h) Conditioning method of learning establishes bond between natural tendency and _____.

শিক্ষণ অনুবন্ধনবাদ পদ্ধতিয়ে স্বাভাবিক প্রবণতা আৰু _____ বা মাজত সমন্বয় স্থাপন কৰে।

শিক্ষণের অনুবন্ধনবাদ পদ্ধতি স্বাভাবিক প্রবণতা এবং _____-এর মধ্যে সমন্বয় স্থাপন কৰে।

সোলোনায়নি রাদায়ারি আদৰণা মিথিংগায়ারি একথনায় আৰু _____ নি গেজেৱ সোমোন্দৈ গাবসড়ো।

- Give short answer in **one** sentence :

এটা বাক্যত উত্তর দিয়া :

একটি বাক্যে উত্তর দাও :

মৌনসে বাচ্চায়াব ফিননায হো :

- (i) Which Education Commission suggested the 10+2+3 structure of education ?

কোনখন শিক্ষা আয়োগে 10+2+3 শিক্ষা গাঁথনিৰ পৰামৰ্শ আগবঢ়াইছিল ?

কোন শিক্ষা আয়োগ 10+2+3 শিক্ষা কাঠামোৰ পৰামৰ্শ প্ৰদান কৰেছিল ?

মাৰ্ক সোলোথাই আয়'গআ 10+2+3 সোলোথাই দাথাইনি সুভুৱন হোদোমোন ?

- (j) "Non-formal education differs from formal education in the sense that it takes place outside the formal school system." Who said this ?

"আনুষ্ঠানিক শিক্ষাৰ বাহিৰত সুপৰিকল্পিতভাৱে যি শিক্ষাব্যবস্থা প্ৰচলন কৰা হয় তাকে অগতানুগতিক শিক্ষা বুলি কোৱা হয়।" — এই উক্তিটো কাৰ ?

"প্ৰথাগত শিক্ষাৰ বাহিৰত সুপৰিকল্পিতভাৱে যে শিক্ষাব্যবস্থা প্ৰচলন কৰা হয় তাকে প্ৰথা-বহিৰ্ভূত শিক্ষা বলা হয়।" — এই উক্তিটি কাৰ ?

"গোৱা নঞ্চ খান্থিলেখা সোলোথাইয়া খান্থিলেখা সোলোথাইনিফ্রায় ফাৰাগ মানোনা বেখৌ খান্থিলেখা ফৰায়সালি রাহানি ব্যায়জোআব হোনায জায়ো।" বে বুঁফুৱলুআ সোৱনি ?

- (k) "Physical education is the sum of changes in the individual caused by experiences centering motor activity." Who said this ?

"শাৰীৰিক শিক্ষা হ'ল সঞ্চালন কৃয়া কেন্দ্ৰিক অভিজ্ঞতাৰ ফলস্বৰূপে উত্তৰ হোৱা ব্যক্তিৰ পৰিবৰ্তনৰ সমষ্টি।" — এই উক্তিটো কাৰ ?

"শাৰীৰিক শিক্ষা হল সঞ্চালন কৃয়াকেন্দ্ৰিক অভিজ্ঞতাৰ ফলস্বৰূপ উত্তৰ হওয়া ব্যক্তিৰ পৰিবৰ্তনৰ সমষ্টি।" — এই উক্তিটি কাৰ ?

"সোলোৱাৰি সোলোথাইয়া জাদোঁ motor activity খৌ মিহু খালামনানৈ রামেনদাধিজোঁ গাবখৌ সোলায়নাযফোৱনি জথুম।" বে বুঁফুৱলুআ সোৱনি ?

- (l) "Learning is both acquisition and retention of habit, knowledge and attitude." Who said this statement ?

"অভ্যাস, জ্ঞান তথা মনোভঙ্গীৰ আয়ত্বকৰণ আৰু সংৰক্ষণেই হ'ল শিক্ষণ।" — এই উক্তিটি কোনে কৈছিল ?

"অভ্যাস, জ্ঞান তথা মনোভঙ্গিৰ আয়ত্বকৰণ এবং সংৰক্ষণই হ'ল শিক্ষণ।" — এই উক্তিটি কে কৰেছিলেন ?

"স'র', গিয়ান আৰু গোসোনি সাননাযখৌ আৱথায হানায আৰু গোসোআব লাভিনো হানাযানো সোলোনায।" বে বুঁফুৱলুখৌ সোৱ বুঁদোঁমোন ?

- (m) What is voluntary or volitional attention ?

ঐচ্ছিক বা ইচ্ছাকৃত মনোযোগ কাক বোলে ?

ঐচ্ছিক বা ইচ্ছাকৃত মনোযোগ কাকে বলে ?

গাব গোসোআৱি এবা গোসোজানায গোসো হোনায মাৰ্খৌ বুড়ো ?

- (n) What is image memory ?

প্ৰতিৰূপ স্মৃতি কি ?

প্ৰতিৰূপ স্মৃতি কী ?

সায়খ়ানায বিসম্বিআ মা ?

Contd.

(o) What is mode?

বহুলক কাক বোলেন?

বহুলক (মোড) কাকে বলে?

মেজেয়ান্স মাঝী ভুক্তি?

(p) Write the formula for finding out first quartile from group data.

সমূহিত রাশির পরা প্রথম চতুর্থক নির্ণয় করা সূত্রটো লিখ।

সমূহিত রাশি থেকে প্রথম চতুর্থাংশ নির্ণয় করার সূত্রটি লেখো।

হাজারিয়ারি খারিনিপ্রায় গিবি ব্রিথিখৌ দিহননায় মাবসুলুখৌ লির।

2. Answer **any twelve** of the following questions :

2×12=24

তলত দিয়া যিকোনো বাবটা প্রশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

নিম্নলিখিত যে-কোনো বাবোটি প্রশ্নের উত্তর দাও :

গাহাযাব হোনায় জায়ত্বিজায়া মোনজিনৈ সোনায়নি ফিননায হো :

(a) Write two suggestions of Kothari Commission regarding education and productivity.

শিক্ষা আৰু উৎপাদনমুখিতা সম্পর্কে কোঠাৰী আয়োগে আগবঢ়োৱা দুটা পৰামৰ্শ উল্লেখ কৰা।

শিক্ষা এবং উৎপাদনশীলতা সম্পর্কে কোঠাৰী আয়োগের দুটি পৰামৰ্শ উল্লেখ কৰো।

সোলোথাই আৰো মাবদিহনথাইনি সোমোন্দি ক'থারি আয়'গআ হোনায মোননৈ সুভুৰন মত্ত'।

(b) Write two importance of vocationalisation of secondary education in the present context.

বৰ্তমান পৰিস্থিতিত মাধ্যমিক শিক্ষাৰ বৃত্তিমুখীকৰণৰ দুটা প্ৰয়োজনীয়তা উল্লেখ কৰা।

বৰ্তমান পৰিস্থিতিতে মাধ্যমিক শিক্ষাৰ বৃত্তিমুখীকৰণেৰ দুটি প্ৰয়োজনীয়তা উল্লেখ কৰো।

আধিক্যালনি ব্রিথাধিযাব গেজেৱারি সোলোথাইনি জিউহাযারিনি মোননৈ গোনাংথি মত্ত'।

(c) Write two objectives of "Operation Blackboard" scheme.

"অপাৰেচন ব্লেকবৰ্ড" আঁচনিৰ দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

"অপাৰেশন ব্ল্যাকবোর্ড" পৰিকল্পনাৰ দুটি উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰো।

'অপাৰেসন ব্লেকবৰ্ড' ব্রিথাংভিনি মোননৈ থাংভি মত্ত'।

(d) Define the concept of physical education.

শাৰীৰিক শিক্ষাৰ ধাৰণা ব্যাখ্যা কৰা।

শাৰীৱিক শিক্ষাৰ ধাৰণাটি সঠিকভাৱে বৰ্ণনা কৰো।

সোলেৱারি সোলোথাইনি সানদাংথাই বেছেৱ।

(e) What do you mean by value education?

মূল্যবোধৰ শিক্ষা বুলিলে তুমি কি বুজা?

মূল্যবোধেৰ শিক্ষা বলতে তুমি কী বোৰো?

বেসেনাং সোলোথাই ভুড়োল্লা নোঁ মা ভুজিযো?

(f) Define the concept of women empowerment.

মহিলা সৱলীকৰণৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

মহিলা সবলীকৰণেৰ ধাৰণাটি ব্যাখ্যা কৰো।

আইজো গোহো আংহাথাইনি সানদাংথাই বেছেৱ।

(g) Write two differences between maturation and learning.

পৰিপক্ষতা আৰু শিক্ষণৰ মাজত থকা দুটা পার্থক্য লিখ।

পৰিপক্ষতা এবং শিক্ষণেৰ মধ্যে দুটি পার্থক্য লেখো।

যানায আৰো সোলোনায়নি গেজেৱাব থানায মোননৈ ফাৰাগ লিৰ।

(h) What do you mean by law of readiness in learning?

শিক্ষণৰ প্ৰস্তুতিৰ নীতি বুলিলে কি বুজা?

শিক্ষণের প্রস্তুতির নীতি বলতে তুমি কী বোৰো?

সোলোনায়নি থিয়ারিথি খাস্থি বৃড়োলা মা বৃজিয়ো?

(i) What is retention?

সংৰক্ষণ কাক বলে?

সংৰক্ষণ কাকে বলে?

গোসোআৱ জুথুমনায মাখৌ বৃড়ো?

(j) What is retroactive inhibition?

পশ্চাত্মুখী প্রতিৰোধ কাক বলে?

পশ্চাত্মুখী প্রতিৰোধ কাকে বলে?

আগুনা থাবথানায মাখৌ বৃড়ো?

(k) Write any two characteristics of attention.

মনোযোগৰ যিকোনো দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

মনোযোগের যে-কোনো দুটি বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰো।

গোসো হোনায়নি জায়খিজায়া মোননৈ আখ্তু মখ'।

(l) Define the concept of mental health and hygiene.

মানসিক স্বাস্থ্য আৰু স্বাস্থ্যবিজ্ঞানৰ ধাৰণা ব্যাখ্যা কৰা।

মানসিক স্বাস্থ্য এবং স্বাস্থ্যবিজ্ঞানেৰ ধাৰণা সঠিকভাৱে বৰ্ণনা কৰো।

গোসোআৱ সাবলি আৰো দেহা বিগিয়াননি সানদাংথাই বেছেৱ।

(m) Write two objectives of mental hygiene.

মানসিক স্বাস্থ্যবিজ্ঞানৰ দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

মানসিক স্বাস্থ্যবিজ্ঞানেৰ দুটি উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰো।

গোসোআৱ দেহা বিগিয়াননি মোননৈ থাঁখি মখ'।

(n) Define the preventive function of mental hygiene.

মানসিক স্বাস্থ্যবিজ্ঞানৰ প্রতিৰোধমূলক কাৰ্য ব্যাখ্যা কৰা।

মানসিক স্বাস্থ্যবিজ্ঞানেৰ প্রতিৰোধমূলক কাৰ্যেৰ সঠিক বৰ্ণনা দাও।

গোসোআৱ দেহা বিগিয়াননি হোৱথানাং হাবাখৌ বেছেৱ।

(o) Find the Median and Mode from the following data : 1+1=2

তলত দিয়া তথ্যৰাশিৰ পৰা মধ্যমা আৰু বহলক নিৰ্ণয় কৰা :

নিম্নলিখিত তথ্যৰাশি থেকে মধ্যমা এবং বহলক (মোড) নিৰ্ণয় কৰো :

গাহাযা঵ হোনায খারিনিফ্রায গেজেৱমা আৰো গেজেৱগাং দিছুন :

58, 42, 30, 64, 57, 42, 34, 53, 44 and 38

(p) Write two merits of quartile deviation as a measurement of variability.

ভেদ্যতা বা বিচুতিৰ জোখ হিচাপে চতুৰ্থক বিচুতিৰ দুটা সুবিধা উল্লেখ কৰা।

ভেদ্যতা বা বিচুতিৰ পরিমাপক হিসেবে চতুৰ্থাংশ বিচুতিৰ দুটি সুবিধা উল্লেখ কৰো।

সোলায়স্লু ফারাগথিনি সুবারি হিসাৰৈ বৈধি থাক্কলেঠাইনি মোননৈ হামজাথাব মখ'।

3. Answer any ten of the following questions : 4×10=40

তলত দিয়া যিকোনো দহটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

নিম্নলিখিত যে-কোনো দশটি প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দাও :

গাহাযা঵ হোনায জায়খিজায়া মোনজি সঁৰায়নি ফিননায হো :

(a) Write four important provisions of the Secondary Education Act of Assam (1961).

অসম মাধ্যমিক শিক্ষা আইনত (1961) উল্লেখ কৰা চাৰটা গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰস্তাৱৰ বিষয়ে লিখা।

অসম মাধ্যমিক শিক্ষা আইনে (1961) উল্লেখিত চাৰটা গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰস্তাৱৰ বিষয়ে লেখো।

আসাম গেজেৱারি সোলোঠাই আয়েন (1961) মখ'নায মোনকৈ গোনাথার বিথাঁখিনি সোমোন্দৈ লিৰ।

Contd.

- (b) Write four important functions of 'Board of Secondary Education, Assam'.

“অসম মাধ্যমিক শিক্ষা বোর্ড” ৰ চাৰিটা গুৰুত্বপূৰ্ণ কাৰ্য্যাবলী উল্লেখ কৰা।

“অসম মাধ্যমিক শিক্ষা বোর্ড”-এৰ চাৰটি গুৰুত্বপূৰ্ণ কাৰ্য্যাবলী উল্লেখ কৰো।

‘আসম গেজেৱারি সোলোঁথাই বৰ্ড’ নি মোনকৈ গোনাথার মাবফাৰি মছ’।

- (c) Discuss four major problems of secondary education in Assam.

অসমৰ মাধ্যমিক শিক্ষাৰ চাৰিটা মূল সমস্যা আলোচনা কৰা।

অসমেৰ মাধ্যমিক শিক্ষাৰ চাৰটি মূল সমস্যা আলোচনা কৰো।

আসম গেজেৱারি সোলোঁথাইনি মোনকৈ গাহাই জেনাখৌ সাবৰায়।

- (d) Write four objectives of non-formal education.

অগতানুগতিক শিক্ষাৰ চাৰিটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

অপ্রথাগত শিক্ষাৰ চাৰটি উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰো।

গোৱানড়ঁ খান্থিলেখা সোলোঁথাইনি মোনকৈ বিথাংখি মছ’।

- (e) Write four advantages of correspondence education.

পত্ৰ বা ডাকযোগে দিয়া শিক্ষাৰ চাৰিটা সুবিধা উল্লেখ কৰা।

পত্ৰ বা ডাকযোগে দেওয়া শিক্ষাৰ চাৰটি সুবিধা উল্লেখ কৰো।

দৈথাইয়াৱি সোলোঁথাই এৰা লাইজাম দৈথায সোলোঁথাইনি মোনকৈ হামজাথাব মছ’।

- (f) Discuss four significant aspects of distance education.

দূৰ শিক্ষাৰ চাৰিটা তাৎপৰ্যপূৰ্ণ দিশ উল্লেখ কৰা।

দূৰশিক্ষাৰ চাৰটি তাৎপৰ্যপূৰ্ণ দৃষ্টিভঙ্গি আলোচনা কৰো।

জানথাইয়াৱি সোলোঁথাইনি মোনকৈ বেসেন গোনাং দিগখৌ মছ’।

- (g) How can the physical education be imparted in school ? Discuss.

বিদ্যালয়ত শাৰীৰিক শিক্ষা কেনেদৰে প্ৰদান কৰিব পাৰি? আলোচনা কৰা।

বিদ্যালয়ে শাৰীৰিক শিক্ষা কীভাৱে প্ৰদান কৰা যেতে পাৱে? আলোচনা কৰো।

ফ্ৰায়সালিয়াব সোলেৱারি সোলোঁথাই মাৰোৱ হোনো হায়ো? সাবৰায়।

- (h) Discuss the need and importance of value education.

মূল্যবোধৰ শিক্ষাৰ প্ৰয়োজনীয়তা আৰু গুৰুত্ব আলোচনা কৰা।

মূল্যবোধৰ শিক্ষাৰ প্ৰয়োজনীয়তা এবং গুৰুত্ব আলোচনা কৰো।

বেসেননাং সোলোঁথাইনি নাঁঁথাই আৰু গোনাঁথিখৌ সাবৰায়।

- (i) Write four important characteristics of insightful learning.

অন্তঃদৰ্শন শিক্ষণৰ চাৰিটা গুৰুত্বপূৰ্ণ বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

অন্তৰ্দৰ্শন শিক্ষণেৰ চাৰটি গুৰুত্বপূৰ্ণ বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰো।

ইসিং নোজোৰথি সোলোঁনায়নি মোনকৈ গোনাঁথার আখুথাই লিৰ।

- (j) Discuss the educational significance of law of effect.

শিক্ষণৰ ফলাফল বা পৰিণামৰ নীতিৰ শৈক্ষিক তাৎপৰ্য আলোচনা কৰা।

শিক্ষণেৰ ফলাফল বা পৰিণামেৰ নীতিৰ শৈক্ষিক তাৎপৰ্য আলোচনা কৰো।

গোহোমথি নেমনি সোলোঁথাইয়াৱি বেসেনখৌ সাবৰায়।

- (k) Write four physical causes of forgetting.

বিস্মৃতিৰ চাৰিটা শাৰীৰিক কাৰণ উল্লেখ কৰা।

বিস্মৃতিৰ চাৰটি শাৰীৰিক কাৰণ লেখো।

আবগারনায়নি মোনকৈ সোলেৱারি জাহোন লিৰ।

- (l) “Attention and interest are like two sides of the same coin.” Discuss.

“মনোযোগ আৰু আগ্ৰহ একেটা মুদ্রাৰ দুটা পিঠিৰ দৰে।” আলোচনা কৰা।

“মনোযোগ এবং আগ্ৰহ একটি মুদ্রারই দুটো পিঠিৰ মতো।” আলোচনা কৰো।

“গোসো হোনায় আৰু গোসো দুনায় গৱসে খাতৰিনিনো মোননৈ বিখুনি বাদি।” সাবৰায়।

(m) Discuss four characteristics of a mentally healthy individual.

মানসিকভাবে সুস্থ এজন ব্যক্তির চারিটা বৈশিষ্ট্য আলোচনা করা।
মানসিকভাবে সুস্থ একজন ব্যক্তির চারিটা বৈশিষ্ট্য আলোচনা করো।
গোসোআরি গোগো সাসে সুবুঁনি মৌনক্ষে আখ্যুতাই সাবরায।

(n) Discuss the importance of statistics in education and psychology.

শিক্ষা আৰু মনোবিজ্ঞানৰ ক্ষেত্ৰে পৰিসংখ্যা বিজ্ঞানৰ প্ৰয়োজনীয়তা সম্বন্ধে আলোচনা কৰা।
শিক্ষা এবং মনোবিজ্ঞানেৰ ক্ষেত্ৰে পৰিসংখ্যা বিজ্ঞানেৰ প্ৰয়োজনীয়তা সম্বন্ধে আলোচনা কৰো।
সোলোঁথাই আৰু গোসোভিগিয়াননি বেলায়াৰ সানসৱুদু ভিগিয়াননি গোনাথিনি সোমান্দৈ সাবৰায।

(o) What is frequency polygon? Draw a frequency polygon from the following distribution table : (use graph paper) 1+3=4

বাৰংবাৰতা বহুজ কাক বোলে ? তলত দিয়া তালিকাৰ তথ্যসমূহৰ পৰা বাৰংবাৰতা বহুজ
অংকন কৰা : (লেখ কাগজ ব্যৱহাৰ কৰিবা)
বাৰংবাৰতা বহুজ কাকে বলে ? নিম্নলিখিত তালিকাৰ তথ্যসমূহ থেকে বাৰংবাৰতা বহুজ
অংকন কৰো : (লেখ কাগজ ব্যৱহাৰ কৰবো)
গলেগলেথা আখ্যান্থিবাং মাখৌ ভুড়ো ? গাহায়াৰ হোনায় সংলাইনি খারিফোৰনিফ্রায় গলেগলেথা
আখ্যান্থিবাং খাৰখোলু আভি : (খাৰখোলু আহায)

Class Interval (শ্ৰেণী অন্তৰাল)	Frequency (বাৰংবাৰতা)
(শ্ৰেণী ব্যৱধান)	(বাৰংবাৰতা)
(থাখৌ খোন্দোৰ)	(গলেগলেথা)
80 – 84	1
75 – 79	3
70 – 74	6
65 – 69	9
60 – 64	12
55 – 59	8
50 – 54	6
45 – 49	3
40 – 44	2
<hr/> $N = 50$	

4. Answer **any four** of the following questions :

$6 \times 4 = 24$

তলত দিয়া যিকোনো চারিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

নিম্নলিখিত যে-কোনো চারিটা প্ৰশ্নেৰ উত্তৰ দাও :

গাহায়াৰ হোনায় জায়ত্বিজায়া মৌনক্ষে সোনায়নি ফিননায হো :

(a) What is environmental education? Discuss the principles of environmental education. $2+4=6$

পৰিবেশ শিক্ষা কাক বোলে ? পৰিবেশ শিক্ষাৰ নীতিসমূহ আলোচনা কৰা।

পৰিবেশ শিক্ষা কাকে বলে ? পৰিবেশ শিক্ষাৰ নীতিসমূহ আলোচনা কৰো।

সোৱিধিভাৱি সোলোঁথাই মাখৌ ভুড়ো ? সোৱিধিভাৱি সোলোঁথাইনি খান্থিফোৰখৌ সাবৰায।

(b) What is population education? How can the population education be imparted in educational institution? Discuss. $2+4=6$

জনসংখ্যা শিক্ষা কাক বোলে ? শিক্ষানুষ্ঠানত জনসংখ্যা শিক্ষা কেনেদৰে প্ৰদান কৰিব পাৰি ?
আলোচনা কৰা।

জনসংখ্যা শিক্ষা কাকে বলে ? শিক্ষাপ্রতিষ্ঠানে জনসংখ্যা শিক্ষা কীভাৱে প্ৰদান কৰা যেতে
পাৰে ? আলোচনা কৰো।

সুবুঁ সানখো সোলোঁথাই মাখৌ ভুড়ো ? সোলোঁথাইয়াৰি ফসংথানাব সুবুঁ সানখো সোলোঁথাইখৌ
মাৰৌ হোনো হায়ো ? সাবৰায।

(c) What is connectionism in learning? Discuss the educative value of trial and error method of learning. $2+4=6$

শিক্ষণৰ সংযোগবাদ তত্ত্ব কাক বোলে ? প্ৰচেষ্টা আৰু ভুল শিক্ষণ পদ্ধতিৰ শৈক্ষিক মূল
আলোচনা কৰা।

শিক্ষণের সংযোগবাদ তত্ত্ব কাকে বলে? প্রচেষ্টা এবং ভুল শিক্ষণ পদ্ধতির শৈক্ষিক মূল্য আলোচনা করো।

সোলোনায়নি ফোনাংজাবারি বাদ মাখৌ বুড়ো? নাজানায আরো গোরোন্থি আদৰ সোলোনায়নি সোলোথাইয়ারি বেসেনথি সা঵রায।

- (d) Describe the meaning and process of memory. Briefly discuss four marks of good memory. $2+4=6$

স্মৃতির অর্থ আৰু প্ৰক্ৰিয়া ব্যাখ্যা কৰা। ভাল স্মৃতিৰ চাৰিটা লক্ষণ চমুকে আলোচনা কৰা।

স্মৃতিৰ অর্থ এবং প্ৰক্ৰিয়া ব্যাখ্যা কৰো। ভালো স্মৃতিৰ চাৰটি লক্ষণ সংক্ষেপে আলোচনা করো।

বিসম্বিনি ওঁথি আৰো বিখান্থিখৌ বেছেৱ। মোজাং বিসম্বিনি মোনৰৈ আখু গুসুউ সাবৰায।

- (e) What is attention? Discuss the importance of attention and interest in education. $2+4=6$

মনোযোগ কাক বোলে? শিক্ষা ক্ষেত্ৰে মনোযোগ আৰু আগ্ৰহৰ গুৰুত্ব আলোচনা কৰা।

মনোযোগ কাকে বলে? শিক্ষাক্ষেত্ৰে মনোযোগ এবং আগ্ৰহের গুৰুত্ব আলোচনা করো।

গোসো হোনায মাখৌ বুড়ো? সোলোথাইনি বিথিংআৱ গোসো হোনায আৰো গোসো তুনায়নি গোনাংথিখৌ সাবৰায।

- (f) What is mean? Compute mean from the following distribution table by Assumed Mean method: $1+5=6$

গড় কাক বোলে? অনুমিত গড় পদ্ধতিৰ সহায়ত তলত দিয়া বাৰংবাৰতা বিভাজন তালিকাৰ পৰা গড় নিৰ্ণয় কৰা :

গড় কাকে বলে? অনুমিত গড় পদ্ধতিৰ সাহায্যে নিম্নলিখিত বাৰংবাৰতা বিভাজন তালিকা থেকে গড় নিৰ্ণয় কৰো :

গেজেৰথি মাখৌ বুড়ো? হমনা লানায গেজেৰথি আদৰনি হেফাজাবাব গাহায়াব হোনায গলেগলেথা রানসারথি সংলাইনিফ্রায গেজেৰথি দিছুন।

Class Interval (শ্ৰেণী অন্তৰাল)	Frequency (বাৰংবাৰতা)
65 - 69	2
60 - 64	3
55 - 59	4
50 - 54	7
45 - 49	8
40 - 44	16
35 - 39	9
30 - 34	4
25 - 29	3
20 - 24	2
15 - 19	2
<hr/> <u>N = 60</u>	